

Respons

Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

- Geografi og befolkning
- Tilstedeværelse av opprørsgrupper
- Konflikt dynamikk og konfliktnivå i ulike distrikter
- Sivile tap og skader som følge av konfliktrelatert vold
- Internt fordrevne (IDPer)

Innledning og kommentar om kildegrunnlag

Denne responsen er del av en serie notater og responser om sikkerhetssituasjonen i 15 ulike provinser i Afghanistan, som er under utarbeidelse av Landinfo høsten/vinteren 2016 og våren 2017, på oppdrag for Utlendingsdirektoratet (UDI). Responsen omhandler sikkerhetssituasjonen i Wardak-provinsen¹ i 2016, med særlig vekt på siste halvår.

Sikkerhetssituasjonen i Afghanistan er flytende og uoversiktlig, og kan endre seg raskt. Det er utfordrende å skaffe pålitelig informasjon og sammenlignende datamateriale over tid. Dette gjelder både for områder der det er pågående kamper og hvor tilgangen til kilder og informasjon er liten, og for områder der det generelt foreligger lite informasjon på grunn av områdets begrensede relevans i en større politisk, sikkerhets- eller samfunnsmessig kontekst.

Landinfo benytter informasjon fra et bredt spekter av kilder; fra internasjonale og nasjonale organisasjoner, til myndigheter og media. Samtidig er det Landinfos erfaring at ved dybdeanalyse av enkelte provinser og spesifikke tema, kan det være vanskelig å få et så bredt kildegrunnlag som ønskelig. I noen områder har Landinfo konsultert enkeltkilder vi vurderer å ha god forståelse av situasjonen på bakgrunn av profesjon, omdømme og tilknytning. Det bør samtidig tas høyde for at enkeltkilder kan ha subjektive meninger. Av sikkerhetsmessige hensyn, er noen kilder anonymisert.

¹ OCHAs kart over provinsen og distriktene (OCHA 2014) finnes som vedlegg til responsen (nederst), og kan også gjenfinnes her (som gir mulighet til å forstørre kartet):

<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Wardak.pdf>.

Begrenset kildetilfang og en vanskelig sikkerhetssituasjon i distriktene, kan føre til at media formidler informasjon fra få kilder, som verken er verifisert eller kryssjekket med flere kilder eller annen informasjon. Det kan også forekomme at lokale myndigheter overdriver den faktiske situasjonen for å få oppmerksomhet fra sentralmyndighetene i Kabul, og påfølgende større ressurstildeling (se Landinfo 2015). Samtidig er det naturlig å anta at den hardt pressede samlingsregjeringen i Kabul ønsker å vise handlekraft hva gjelder opprørsbekjempelse. Dette farger sannsynligvis hvilken informasjon de velger å dele. Tall over opprørsstyrker og tapstall er generelt usikre.

Kildegrunnlaget er også begrenset hva angår annet tallmateriale. I de tilfellene Landinfo likevel har valgt å presentere tallmateriale, bør tallene anses som indikative snarere enn absolutte. Det er videre en generell utfordring at kun et fåtall kilder har et særskilt fokus på sikkerhetssituasjonen for sivilbefolkningen. Beskrivelser av konfliktnivå og -dynamikk blir derfor brukt som proxy-indikatorer.

Informasjonen som presenteres er ikke uttømmende, og Landinfo har valgt ut eksempler vi mener illustrerer situasjonen. En mer omfattende redegjørelse for kildegrunnlaget finnes i Landinfos notat *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar* (Landinfo 2016c).

Geografi og befolkning

Wardak-provinsen, også kjent som Maydan Wardak, ligger i det sentrale Afghanistan, og grenser mot provinsene Parwan og Bamian i nord, mot Kabul i øst, og Logar og Ghazni i sør. Provinsen består av ni distrikter: Chak, Daymirdad, Hesae Awale Behsud, Markaze Behsud, Jaghatu, Jalrez, Nirkh, Sayadabad og Maidan Shahr. Provinshovedstaden Maidan Shahr ligger i distriktet med samme navn, og er 35 km vest for Kabul by (Goodhand & Hakimi 2014).

Provinsen antas å ha om lag 600 000 innbyggere (OCHA 2015). Pashtunere utgjør den største etniske gruppen, men det bor også tadsjikere i provinsen. I de vestlige og nordlige distriktene bor hazaraer. I tillegg til den bofaste befolkningen, beveger de nomadiske kuchiene seg gjennom deler av provinsen om våren og høsten. Kuchiene oppholder seg i lavlandet om vinteren og i høylandet om sommeren (Barfield 2010).

Wardak ligger høyt – provinshovedstaden Maidan Shahr er 2225 meter over havet – og provinsen har et utpreget innlandsklima med varme somre og kalde vintre. Om vinteren kan det være dager med mange minusgrader og snøfall, mens det om sommeren er svært varmt. Den store majoriteten av provinsens innbyggere, hele 97,7 prosent, bor i rurale områder, og mange av disse ligger i avsidesliggende fjellområder. Det er områdene rundt veinettet som er tettest befolket (Goodhand & Hakimi 2014). Om lag sytti prosent av husholdningene livnærer seg av jordbruk og husdyrhold, mens den øvrige befolkningen lever av handelsvirksomhet. Mange eksporterer frukt, som aprikoser, kirsebær, mandler, valnøtter og epler. En del lever av pengeoverføringer som følge av migrasjon. I hazara-distriktene i vest og nord, lever de fleste av landbruk (Pajhwok Afghan News 2014, s. 17; Goodhand & Hakimi 2014, s. 17).

Tilstedeværelse av opprørsgrupper

Det har tradisjonelt vært en rekke væpnede grupperinger som har operert i Wardak. Professor Jonathan Goodhand og forsker Aziz Hakimi ved University of London nevner både Hezb-e Islami, Harakate-Inqilab-e-Islami, Itihad-e-Islami, Hizb-e-Wahdat og Taliban. Det har vært

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

maktkamper og åpen konflikt mellom gruppene. Situasjonen etter 2001 har også vært preget av rivalisering mellom ulike grupperinger og krigsherrer, som representerer både pashtunere og hazaraer (Goodhand & Hakimi 2014, s. 18). Hezb-e Islami var tidligere en betydelig aktør på opprørssiden, men gruppen inngikk fredsavtale med afghanske myndigheter i september 2016 (Al Jazeera 2016b).

I dag er Taliban den toneangivende væpnede opprørsgruppen i Wardak, og er ansvarlig for brorparten av angrepene som gjennomføres i provinsen. Ifølge UNAMA skal også IS-lojale grupper være til stede i Wardak (UNAMA & OHCHR 2016, s. 73). Landinfo er imidlertid ikke kjent med at Daesh² har utført militære aksjoner i Wardak-provinsen.

Konfliktdynamikk og konfliktnivå i ulike distrikter

Wardak er en strategisk viktig provins på grunn av nærheten til Kabul, og fordi hovedfartsåren fra Kabul til Kandahar går gjennom provinsen. Det er derfor stor tilstedeværelse av afghanske sikkerhetsstyrker (ANSF) i provinsen. I august 2015 uttalte guvernøren i Wardak til en journalist i nyhetsmediet Pajhwok Afghan News (Noori 2015), at sikkerhetspersonellet i provinsen utgjorde om lag 5000 mann, mens han anslo antall opprørere til å være om lag 1500. Til tross for at sikkerhetsstyrkenes bidrag i provinsen var tallmessig overlegen, mente guvernøren at de likevel var på defensiven. Under ISAF-operasjonen fram til desember 2014,³ hadde internasjonale styrker tung tilstedeværelse i provinsen.

Ifølge en internasjonal kilde (e-post 2016) er de østlige distriktene omstridte, mens de vestlige hazara-dominerte distriktene, de såkalte Beshud-distriktene, er kontrollerte av myndighetene. Ifølge kilden er ingen av provinsens distriktssentre kontrollert av Taliban. Taliban har imidlertid angrepet distriktssenteret i Jalrez, men angrepet ble slått tilbake av myndighetene.

Konfliktmønsteret preges av væpnede kamper mellom partene i konflikten, dvs. mellom afghanske sikkerhetsstyrker på den ene siden, og Taliban (eventuelt andre opprørsgrupper) på den andre siden. Mange av sikkerhetshendelsene i Wardak inntreffer på veinettet; på Highway 1 fra Kabul til Kandahar, og på veien til Bamian-provinsen gjennom distriktet Jalrez. Selv om de fleste hendelsene skjer på hovedveiene, rapporteres det om enkelte væpnede sammenstøt og andre sikkerhetshendelser også på de mindre veiene. Veisikkerheten langs hovedveiene har høy prioritet for sikkerhetsmyndighetene, men likevel makter de ikke å opprettholde tilstrekkelig sikkerhet for veifarende; antallet kontrollposter er for få, og patruljene for sjeldne. Dette gir Taliban anledning til å sette opp illegale veisperringer, og gå til direkte angrep på sikkerhetsstyrkenes kontrollposter og patruljer.

Ifølge en internasjonal organisasjon (anonym kilde med Afghanistans sikkerhetssituasjon som spesialfelt, som gjengitt i EASO 2016, s. 59) inntraff 359 sikkerhetsinsidenter i Wardak i perioden fra 1. september 2015 til 21. mai 2016. Væpnede sammenstøt og luftangrep (airstrikes) utgjorde 77 prosent av de registrerte insidentene, til sammen 277 hendelser. Organisasjonen hadde registrert 33 eksplosjoner og 28 individuelle, målrettede angrep. Distriktet Jalrez hadde det høyeste antallet registrerte sikkerhetshendelser i perioden, med til

² Islamic State in Iraq and the Levant - Khorasan Province (ISIL-KP), Islamic State Khorasan Province (ISKP) og Daesh er alle navn ulike kilder benytter på bevegelsen. I Afghanistan brukes hovedsakelig det arabiske akronymet Daesh. Det blir også benyttet gjennomgående i temanotatene og responsene i denne serien.

³ NATO-ledet internasjonalt militært oppdrag som ble avsluttet 31.12.2014.

sammen 117 hendelser, etterfulgt av distriktet Sayadabad med 74. I de to distriktene Hesae Awale Beshud og Markaze Beshud, var det ikke registrert noen hendelser i den aktuelle perioden (EASO 2016, s. 59).

I sommermånedene 2016 var det høy konfliktintensitet, med mange registrerte hendelser. Både i både juli og august 2016 ble det registrert over hundre sikkerhetshendelser hver måned i provinsen. I løpet av høsten 2016 var det derimot en klar nedgang i antallet sikkerhetshendelser, og det ble registrert relativt få hendelser i mange av provinsens distrikter. Et unntak var situasjonen i distriktet Jalrez, som eksempelvis var åsted for halvparten av alle rapporterte hendelser i provinsen i desember måned (internasjonal kilde, e-post 2017).

Det antas at tapstallene, både på opprørssiden og blant sikkerhetsstyrkene, er høye i provinsen som helhet, og da særlig i Jalrez-distriktet. Sikkerhetspersonell drepes i opprørsinitierte aksjoner; av veibomber (IED/improvised explosive device) og direkte angrep på kontrollposter og patruljer. Det foreligger imidlertid ikke etterrettelig og systematisk innsamlet tallmateriale over antallet drepte opprørere og sikkerhetspersonell. Hendelsene som er referert i det følgende, er derfor å anse som eksempler, og gir ikke en uttømmende oversikt: I juni 2016 ble ifølge nyhetsmedier en høytstående Taliban-leder og fem av hans menn drept av sikkerhetsstyrker i landsbyen Ibrahim Khel, på grensen til naboprovinsen Logar (Khaama Press 2016). I august 2016 ble ni opprørere drept og tretten såret i et væpnet sammenstøt i distriktet Chak (Haroon 2016). Den 24. desember 2016 skal ifølge myndighetene (som gjengitt i Afghanistan Times 2016) en Taliban-kommandant ha blitt drept i Jalrez-distriktet i en spesialoperasjon iverksatt av sikkerhetsstyrkene. Den drepte kommandanten, kjent som Farooq, skal ha ledet om lag tretti mann og vært involvert i mange aksjoner, blant annet koordinerte angrep rettet mot sikkerhetsstyrkenes kontrollposter. Tre andre ble arrestert og ammunisjon beslaglagt under operasjonen (Afghanistan Times 2016).

Jalrez-distriktet og veien til Bamian-provinsen

Inntil nylig var det sørøstlige distriktet Sayadabad det mest omstridte distriktet i provinsen, med et høyt konfliktnivå og et høyt antall registrerte sikkerhetsinsidenter (se blant annet Landinfo 2014, s. 11). Per i dag er det Jalrez, som ligger nord i provinsen, som rapporteres å være provinsens mest omstridte distrikt. Tidlig i juli 2015 var situasjonen kritisk, og distriktet holdt på å falle til Taliban. Etter tre dager med intense kamper, klarte ANSF å ta tilbake kontrollen over distriktet. Sikkerhetsstyrkene hadde mistet mange menn (Bakhtar News 2015). Den ustabile situasjonen har vedvart i 2016, noe tallmaterialet presentert av EASO ovenfor viser.

Det rapporteres om hyppige trefninger mellom sikkerhetsstyrkene og Taliban i Jalrez. Veien fra Kabul til provinsen Bamian går gjennom distriktet, og mange hendelser inntreffer her. Hendelsene som er rapportert i 2016, er i hovedsak angrep på sikkerhetsstyrker med bruk av håndvåpen, og enkelte IEDer. Sivile rammes som tilfeldige ofre.

I juli 2016 gjennomførte Taliban en stor offensiv i Jalrez. De hentet forsterkninger fra naboprovinsene Ghazni og Zabul. Flere hundre bevæpnede opprørere stormet sikkerhetsposter i området Khawja Sahib i distriktet (Pajhwok Afghan News 2016c). Intense kamper pågikk i to døgn, inntil sikkerhetsstyrkene lykkes i å slå offensiven tilbake. Til sammen skal 16 talibanere ha blitt drept og ti såret i offensiven. Taliban, på sin side, hevdet at Taliban hadde lykkes i å ta fem kontrollposter langs veien til Bamian, og hadde drept mange fra sikkerhetsstyrkene (Salam Watander 2016a).

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

Befolkningen i Jalrez er etnisk sammensatt, og består av både hazaraer, tadsjikere og pashtunere. Majoriteten er dari-talende, mens pashtunere utgjør minoriteten i distriktet. I løpet av høsten 2016 var det flere hendelser med kidnappinger av både hazaraer og pashtunere. I september 2016 skal Taliban ha stoppet flere busser og kidnappet om lag 20 hazaraer. Samtidig ble fem pashtunere kidnappet av hazaraer. Tidlig i oktober 2016, blokkerte hazara-grupperinger hovedveien fra Kabul til Bamian gjennom Jalrez – en blokade som vedvarte til 31. oktober 2016. Etter forhandlinger mellom hazaraer og pashtunere, ble gisler på begge sider frigitt, og veien ble åpnet for ferdsel (internasjonal kilde, e-post 2016).

Distrikter langs hovedveien - Nirkh og Sayadabad

En stor andel av sikkerhetshendelsene i det vestlige distriktet Nirkh og det tilgrensende distriktet Sayadabad skjer på veinettet. Hensikten med Talibans aksjoner, er å hindre forsyningslinjer langs ringveien og forflytting av myndighetenes sikkerhetspersonell til konfliktområdene i sør (se blant annet Landinfos notat om sikkerhetssituasjonen i Helmand-provinsen, Landinfo 2016a). Opprørerne angriper sikkerhetsstyrkenes kontrollposter eller konvoier med håndvåpen, og benytter også IEDer. Det rapporteres om væpnede sammenstøt mellom opprørerne og sikkerhetsstyrkene, og sivile veifarende kommer i kryssild. I tillegg løper sivile risiko for å stoppes i illegale veisperringer, som settes opp av opprørsgrupper for å kontrollere veifarende. Den primære hensikten med veisperringene er å spore personer som har tilknytning til myndigheter og sikkerhetsstyrker (internasjonal kilde, e-post 2016).

Nyhetsbyrået TOLO news (2016) rapporterte i september 2016 at minst ti talibanere var drept i en militæroperasjon i Nirkh-distriktet. Ifølge guvernørens talsmann (som gjengitt i TOLO news 2016) skal ingen sivile eller personell fra sikkerhetsstyrken ha blitt drept eller såret under operasjonen. Forsvarsministeriet (som gjengitt i Pajhwok Afghan News 2016d) opplyste at seks opprørere ble drept da de skulle avfyre en bombekaster inn i Sayadabad-distriktet.

Distriktene Jaghatu og Chak

Det rapporteres om få konfliktrelaterte hendelser i det sørlige distriktet Jaghatu. Unntakene er enkelte opprørsinitierte angrep med skytevåpen rettet mot sikkerhetsstyrkene, der særlig politiets hovedkvarter synes å være utsatt (internasjonal kilde, e-post 2016). Hovedveien går ikke gjennom distriktet, men det rapporteres om enkelte angrep på veinettet i distriktet.

Chak er et østlig distrikt, som ligger utenfor hovedveien. Det rapporteres likevel om en del hendelser på sekundærveinettet i distriktet. I likhet med hendelser i provinsen for øvrig, dreier dette seg om opprørsinitierte angrep med håndvåpen og IEDer. Det er rapportert om ett tilfelle av målrettet, individuelt drap av en ung student; i desember 2016 ble en student henrettet som følge av anklager om at han var spion (Pajhwok Afghan News 2016e).

Beshud-distriktene og Daymirdad

Majoritetsbefolkningen i de to nordlige Beshud-distriktene (Hesae Awale Behsud og Markaze Behsud) er hazaraer, mens det tilgrensende Daymirdad-distriktet har en pashtunsk majoritet (63 prosent) (Refugee Review Tribunal Australia 2005).

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

I disse tre distriktene har det tradisjonelt vært konflikt mellom bofaste hazaraer og nomadiske kuchier. Kuchiene oppholder seg i lavlandet om vinteren og i høylandet om sommeren. Konfliktene oppstår når kuchiene beveger seg fra lavlandet til høylandet i juni/juli, og handler blant annet om tilgang til beitemark og vann (se Landinfo 2011). Ifølge antropologen Thomas Barfield (2010, s. 38) er det om lag en million kuchier som forflytter seg i denne perioden. De beveger seg i store karavaner, ofte bestående av hundre- eller tusenvis personer, og benytter kameler til å bære gruppens eiendeler.

Ifølge EASOs sikkerhetsrapport (EASO 2016, s. 59) er det ikke rapportert om noen hendelser i distriktene Hesae Awale Beshud og Markaze Beshud i perioden 1. september 2015 til 21. mai 2016. Landinfo er heller ikke kjent med at andre kilder som registrerer sikkerhetshendelser og rapporterer om sikkerhetssituasjonen, har registrert hendelser av betydning i 2016 i disse to distriktene, verken relatert til konflikten mellom hazaraer og kuchier eller annen konfliktrelatert vold.

Det rapporteres fra Daymirdad-distriktet, som ligger sør for de to Beshud-distriktene, om enkelte opprørsinitierte angrep; opprørere som angriper sikkerhetsstyrkene med håndvåpen (internasjonal kilde, e-post 2016).

Provinshovedstaden Maidan Shahr

I motsetning til mange urbane sentre og provinshovedsteder i landet, hvor konfliktmønsteret preges av komplekse angrep rettet mot høyprofilerte mål, avviker situasjonen i provinshovedstaden Maidan Shahr fra dette. Ifølge direktøren for en internasjonal NGO er ikke Maidan Shahr en by i tradisjonell forstand, men et «stort veikryss» med få innbyggere (samtale i Oslo, september 2016).

Sikkerhetssituasjonen i byen reflekterer at opprørernes primære fokus i provinsen, er veinettet, og tilsvarende begrenset fokus på provinshovedstaden. Det rapporteres om relativt få konfliktrelaterte sikkerhetsinsidenter. Konfliktmønsteret er ellers i tråd med provinsen for øvrig; opprørere angriper sikkerhetsstyrkene med håndvåpen og IEDer, og sivile rammes som tilfeldige ofre. I tillegg forekommer det at Taliban her benytter raketter og bombekastere (mortar) (internasjonal kilde, e-post 2016).

Sivile tap og skader som følge av konfliktrelatert vold

Hva gjelder sivile tap på grunn av konfliktrelatert vold, har ikke Landinfo tilgang til informasjon som gir full oversikt over sivile skader og tap i Wardak-provinsen og dens distrikter spesielt. UNAMAs halvårlige rapport er den mest etterrettelige kilden på området, men differensierer bare mellom regioner.

Ifølge UNAMA var det i den sentrale regionen, som omfatter provinsene Logar, Kabul, Kapisa, Parwan og Wardak, en økning i registrerte sivile tap (drepte og skadde) fra første halvår i 2015 til samme periode i 2016, fra henholdsvis 690 til 1113 personer. Dette var en økning på nesten 40 prosent fra foregående år (UNAMA & OHCHR 2016, s. 11). Året 2016 sett under ett, viser en økning i sivile tap i regionen på 34 prosent sammenlignet med 2015; til sammen ble 534 sivile drept og 1814 sivile såret i konfliktrelatert vold. Forklaringen på

økningen er i all hovedsak de komplekse selvmordsangrepene i Kabul by (UNAMA & OHCHR 2017, s. 11).⁴

En diplomatkilde (e-post, august 2016) med god kjennskap til regionen og UNAMAs arbeid, estimerer at i overkant av tre prosent av UNAMAs registrerte sivile tap i den sentrale regionen i første halvår 2016, inntraff i Wardak-provinsen.

Selv om den væpnede konflikten i Afghanistan er mellom afghanske myndigheter og opprørere, rammes sivile som tilfeldige ofre ved partenes aksjoner – ved at de er på feil sted til feil tid. UNAMA bekrefter at de har dokumentert sivile tap som følge av afghanske og internasjonale styrkers operasjoner i flere provinser, herunder Wardak (UNAMA & OHCHR 2016, s. 83).

Afghan Local Police (ALP) opererer i en rekke av provinsens distrikter. I likhet med situasjonen i flere andre områder i landet, opererer enkelte i ALP også her med stor brutalitet overfor befolkningen. I en rapport fra 2015 viste International Crisis Group (ICG) til at befolkningen i Chakh klaget over ALPs oppførsel overfor befolkningen: de stjal, og det hadde forekommet at de hadde kidnappet tenåringsgutter og utsatt dem for seksuelle overgrep. I og med at ALP har forbindelse til lokale makthavere, viser erfaringen at det har liten hensikt for befolkningen å klage eller rapportere om overgrepene (ICG 2015, s. 10).

Sivile rammes både av sikkerhetsstyrkenes og opprørernes angrep og aksjoner, men det er bred enighet om at opprørernes aksjoner forårsaker flest sivile tap, slik også i Wardak. Eksempelvis som da opprørere angrep en konvoi som sikkerhetsstyrkene eskorterte gjennom Sayadabad-distriktet den 30. april 2016. Det brøt ut kamper mellom Taliban og sikkerhetsstyrkene og sivile kom i kryssild. Seks personer ble skadet, deriblant fire barn og en kvinne (UNAMA & OHCHR 2016, s. 42). Ifølge en internasjonal kilde ble en sivilist drept i Nirkh-distriktet og en annen sivilist såret da Taliban angrep en kontrollpost med håndvåpen i desember 2016, og i Sayadabad ble en sivil drept da opprørere angrep et av sikkerhetsstyrkenes kjøretøy. En tilfeldig forbipasserende ble såret i kryssild i Jalrez-distriktet i desember 2016, da opprørere angrep sikkerhetsstyrker på veinettet (internasjonal kilde, e-post 2017).

Den 26. oktober 2016 avfyrte Taliban flere granater mot provinshovedstaden Maidan Shahr, rettet blant annet mot kontrollposter på veinettet mot provinsene Bamian og Kandahar. En granat traff et sykehus i byen, som medførte at ett barn ble drept og åtte personer såret (Kakar 2016b).

Det ble i løpet av 2016 rapportert om enkelte tilfeller av målrettede drap av sivile. Tidlig i desember 2016 ble en ingeniørstudent kidnappet av Taliban i Chak-distriktet. Studenten ble senere hengt i Sayadabad-distriktet. Lokale stammeledere forsøkte å få studenten frigitt, uten å lykkes. Taliban hevdet at han var spion for myndighetene, og at han hadde medvirket til drapet på en kommandant i Haqqani-nettverket. Påstandene ble tilbakevist av guvernørens talsmann (Pajhwok Afghan News 2016e).

⁴ Den sentrale regionen omfatter Kabul by og provins. Dette har betydning for hvorledes konfliktmønsteret i regionen som helhet fremstår. Konfliktmønster- og dynamikk arter seg ulikt i urbane og rurale områder. Hovedtrusselen for sivilbefolkningen i Kabul by er eksempelvis at de kan bli tilfeldige ofre i selvmordsangrep og/eller komplekse angrep. Disse er ofte rettet mot høyprofilerte og strategisk viktige mål og institusjoner. For mer informasjon, se Landinfos temanotat *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Kabul* (Landinfo 2016b).

Sikkerhetsstyrkene beskyldes også for drap av sivile. Ifølge nyhetsmediet Pajhwok Afghan News skal to sivile i november 2016 ha blitt drept av ANSF-soldater i Nirkh-distriktet. De to ble drept da de kom kjørende på motorsykkel, og kan feilaktig ha blitt tatt for å være opprørere. Hæren benekter imidlertid å ha hatt befatning med drapet (Erfanyar 2016).

Hendelsene ovenfor viser at det kan være vanskelig med sikkerhet å stadfeste hva som har skjedd, hvem som er ansvarlig, og bakgrunnen for hendelsene. Svært ofte er det ulike oppfatninger av hva som har skjedd. Hendelsene kan dreie seg om lokal dynamikk og lokale konflikter, men gis en annen presentasjon i nyhetsmedier. Det er med andre ord vanskelig å fastslå hvorvidt hendelsen har opprinnelse i den væpnede konflikten i landet, eller om det er andre forhold som ligger til grunn.

Kidnappinger

Det var i løpet av de første seks første månedene av 2016 økning i antallet kidnappinger i Wardak-provinsen; i første halvår 2016 registrerte UNAMA tolv tilfeller av kidnappinger, mens i samme periode i 2015 var antallet tre. Seks av kidnappingene forekom på Highway 1, som er hovedveien fra Kabul til Kandahar. Personene som ble kidnappet hadde ikke nødvendigvis en profil som skulle tilsi at de var i Talibans søkelys – det dreide seg eksempelvis om mineryddere og bygningsarbeidere. Taliban stod bak kidnappingene, og motivet skal ofte ha vært løsepenger, til tross for at kidnapping mot løsepenger er uttrykkelig i strid med Talibans Code of Conduct (Code of Conduct, artikkel 73,⁵ som oversatt i Clark 2011) (UNAMA & OHCHR 2016, s. 66, 67).

I tillegg til å få utbetalt løsepenger, var det også andre kriminelle hensikter; forsyninger til veifarende ble beslaglagt og utstyr stjålet. Den 26. mars 2016 kidnappet Taliban to dommere i Sayadabad-distriktet. En av dommerne ble skutt og drept da han forsøkte å rømme. I et annet tilfelle, den 4. mars 2016, ble femten bygningsarbeidere kidnappet på hovedveien i Sayadabad; av disse ble én drept og to såret (UNAMA & OHCHR 2016, s. 66, 67).

Også i det andre halvåret av 2016 ble det utført en rekke kidnappinger i provinsen, hvorav en stor andel skjedde i distriktet Jalrez, men også på Highway 1. I august 2016 kidnappet Taliban fem sivile veifarende, som ti dager senere ble frigitt, uskadet. Motiv for kidnappingen forblir ukjent. I samme måned, august 2016, rapporterte nyhetsmedier at seks sivile var kidnappet i Jalrez-distriktet. Ifølge distriktssjefen (som gjengitt i Salam Watander 2016b) var det ukjent hvem som stod bak bortføringen, og det forelå ikke informasjon om motivet for hendelsen. Lokalbefolkningen mistenkte at det kunne ha vært lokale militser som stod bak, siden de også tidligere hadde gjort seg skyldig i bortføring og utpressing. Sikkerhetsstyrkene og de eldre i området, forsøkte å få en løsning på situasjonen (Salam Watander 2016b).

I oktober 2016 skal om lag 25 veifarende i løpet av 48 timer ha blitt kidnappet av opprørere i Jalrez-distriktet (Salam Watander 2016c). I desember 2016 ble ti sivile kidnappet på veinettet, etter at de hadde deltatt på innsettelsesseremonien av provinsens nye politisjef. Samtlige ble løslatt den påfølgende dagen, etter at de eldre hadde meglet (internasjonal kilde, e-post 2017). Nyhetsmediet Pajhwok Afghan News meldte videre 22. desember 2016 at ni sportsutøvere

⁵ Code of Conduct, artikkel 73 leser: «Kidnapping of people for ransom, under any pretext, is forbidden and the relevant local official must prevent it. If anyone does this in the name of the Islamic Emirate, the provincial official, with the approval of the leadership, shall disarm and punish him severely.»

hadde blitt kidnappet fra en bil i Jalrez-distriktet. Tre av de kidnappede ble løslatt samme dag, mens de øvrige seks ble løslatt, etter at de eldre i området hadde meglet i saken (Pajhwok Afghan News 2016f). I august 2016 ble mer enn tretti mineryddere kidnappet i Sayadabad-distriktet, og i tillegg ble fem biler og utstyr konfiskert. Alle minerydderne ble løslatt uskadd, og etter megling fra de eldre i området ble kjøretøyene og utstyret levert tilbake (UNAMA & OHCHR 2017, s. 32).

Kidnappingene i provinsen synes i all hovedsak å ha til hensikt å avskrekke og disiplinere befolkningen fra å gi uttrykk for støtte til myndighetene. Profilen på de som kidnappes, dekker et bredt spekter – fra idrettsutøvere til bygningsarbeidere. Ut fra informasjonen som foreligger, synes de fleste kidnappingssakene å ha blitt løst etter intervensjon av de eldre i området. Bare i et fåtall saker, har de kidnappede blitt drept.

Når det gjelder hazaraer, har det vært en nedgang i antall bortføringer i landet som helhet. Wardak avviker imidlertid fra den generelle trenden i landet. UNAMA registrerte i 2016 syv tilfeller av kidnapping av hazaraer som til sammen involverte 234 personer. Ifølge UNAMA ble samtlige løslatt uskadd. UNAMA knytter kidnappingene i Wardak til «[...] the ongoing land disputes in the area between Hazara residents and Kuchi tribal members», uten at dette utdypes nærmere (UNAMA & OHCHR 2017, s. 74, 75). Et tilfelle av slike kidnappinger er fra september 2016, da Taliban satt opp en veisperring, stoppet busser og kidnappet mer enn tyve hazaraer (internasjonal kilde, e-post 2016).

Landinfo har ikke funnet kilder som kan bekrefte omfanget av bortføringer av hazaraer, eller gi nærmere begrunnelse for tilfellene.

Både kidnappingsaksjonene, angrepene og de væpnede sammenstøtene mellom opprørere og sikkerhetsstyrker, skaper mye frykt blant veifarende, og mange vegrer som mot å reise på veinettet. Det er grunn til å tro at personer og familier som har økonomi til å fly strekningen fra Kabul til Bamian, vil foretrekke den løsningen. Det kommersielle flyselskapet Kam Air flyr strekningen tre ganger i uken (Kam Air u.å.). Ariana Afghan Airlines flyr daglig mellom Kabul og Kandahar (Ariana Afghan Airlines u.å.). Flyplassen i Ghazni er ikke operativ (svar innhentet via svensk UD i Kabul, som gjengitt i Lifos 2015, s. 6).

Angrep på skole- og helseinstitusjoner

Helseinstitusjoner i provinsen har ved flere anledninger blitt direkte påvirket av konflikten. Den 18. februar 2016 tok afghanske sikkerhetsstyrker seg inn i en klinikk, som drives av den svenske Afghanistankomiteen (SCA) i Daymirdad-distriktet. To av klinikkens pasienter ble tatt med ut av klinikken og skutt av afghanske sikkerhetsstyrker. En femten år gammel gutt ble også drept i samme operasjon. Ifølge Al Jazeera skal en representant for myndighetene ha forklart at klinikken ligger i et Taliban-kontrollert område, og at de drepte pasientene var medlemmer av Taliban. Landdirektøren for SCA, Jørgen Holmstrøm, beskrev hendelsene som grove brudd på humanitære prinsipper og Genève-konvensjonen (Al Jazeera 2016a). Det har senere fremkommet informasjon, som indikerer at internasjonale styrker var delaktig i raidet mot klinikken (Pajhwok Afghan News 2016a).

I oktober 2016 ble åtte personer såret og ett barn drept, da Taliban avfyrte en bombekaster, som traff et sykehus i provinshovedstaden. Også dette sykehuset var drevet av SCA. Taliban var lite treffsikre i avfiringen av bombekasteren, og hadde ikke til hensikt å angripe sykehuset. Målet hadde opprinnelig vært sikkerhetsposter på veinettet. Det ble samtidig avfyrt

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

flere andre bombekastere, og Talibans talsmann (som gjengitt i Kakar 2016b) hevdet at alle veier rundt provinshovedstaden var blokkert av Taliban. Guvernørens talsmann opplyste samtidig at sikkerhetsstyrkene hadde slått tilbake Talibans angrep (Kakar 2016b).

UNAMA opplyser at både opprørerne og sikkerhetsstyrkene bruker skolebygninger i provinsen som base i væpnede aksjoner. Dette kan medføre stor skade på bygningsmasse og infrastruktur. Det er rapportert at hæren benyttet to skoler i Nirkh-distriktet i forbindelse med en operasjon i mars 2016, og at barna ble forhindret fra å gå på skolen i perioden som aksjonen pågikk (UNAMA & OHCHR 2017, s. 30). I distriktet Hesae Awale Behsud, som i utgangspunktet er et distrikt med få konfliktrelaterte hendelser, ble mer enn hundre skolebarn, de fleste jenter, akutt syke mens de var på skolen i mai 2016, og måtte legges inn på sykehus. Det er uklart hva som var årsaken til forgiftningen, men det spekuleres i om opprørsgrupper kan stå bak. Det har tidligere vært flere tilfeller av forgiftning av skolejenter i andre provinser i Afghanistan, både gjennom luft og drikkevann (Long War Journal 2012; Pajhwok Afghan News 2016b).

I Jaghatu-distriktet ble to barn drept og mange såret da en mine detonerte i nærheten av en skolebygning. Alle ofrene var under 14 år. Ifølge skoleledelsen hadde minen ligget der i flere tiår (Kakar 2016a).

Ellers foreligger det ikke informasjon fra de ulike kildene som tilsier at den krevende sikkerhetssituasjonen i Jalrez-distriktet, har påvirket barnas tilgang til skolegang der. Ifølge en FN-kilde (e-post september 2016) fungerer både jente- og gutteskoler, selv i områder hvor presset fra opprørsgrupper er særlig sterkt.

Internt fordrevne (IDPer)

Ifølge UNAMA fortsatte trenden fra 2015 i 2016, og mange i Wardak ble fordrevet som følge av konflikt i fjor. Kamper mellom Taliban og afghanske sikkerhetsstyrker var grunnen til at sivile ble drevet på flukt (UNAMA & OHCHR 2016, s. 33). En del av de internt fordrevne reiste til Kabul by.

Når det gjelder tallene på IDPer som OCHA benytter, forstår Landinfo det dithen at registreringene er utført av organisasjoner som arbeider med IDPer, og utføres på stedet familiene flykter til. Dette kan innebære at personer som har flyktet til områder der organisasjoner ikke opererer, ikke har blitt registrert. Det samme vil trolig være tilfelle for de som tar opphold hos familier eller bekjente, og som av den grunn ikke oppsøker organisasjoner for humanitær støtte.

Ifølge OCHA (2017) ble det i løpet av 2016 registrert et begrenset antall IDPer til og fra Wardak. Om lag 300 personer ble fordrevet fra Nirkh-distriktet (*District of Origin*), hvorav de fleste tok opphold i provinshovedstaden Maidan Shahr. Maidan Shahr tok i mot 2940 fordrevne i 2016. Om lag 35 personer forlot Jalrez-distriktet i løpet av 2016, hvorav 14 var registrert fordrevet fra Sayadabad, 105 fra Jaghatu og 61 fra Chak. Fordrevne fra Wardak (*District of Displacement*) beveget seg enten til provinshovedstaden Maidan Shahr, eller reiste sydover til provinserne Ghazni eller Kabul. Med unntak av provinshovedstaden, mottok ikke Wardak-provinsen internt fordrevne.

Ifølge FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR, som gjengitt i Amnesty International 2016, s. 15) var mellom 25 000 og 73 000 IDPer registrert i provinsen ved utgangen av 2015.

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Amnesty International (2016, 31. mai). *My children will die this winter. Afghanistan's broken promise to the displaced*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/4017/2016/en/> [lastet ned 16. januar 2017]
- Afghanistan Times (2016, 24. desember). Top Taliban commander killed in Wardak. *Afghanistan Times*. Tilgjengelig fra <http://afghanistantimes.af/top-taliban-commander-killed-in-wardak/> [lastet ned 16. januar 2017]
- Al Jazeera (2016a, 19. februar). Three killed as Afghan forces raid Swedish-run clinic. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <http://www.aljazeera.com/news/2016/02/killed-afghan-forces-raid-swedish-run-clinic-160219044441899.html> [lastet ned 18. november 2016]
- Al Jazeera (2016b, 22. september). Hezb-e-Islami armed group signs peace deal. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <http://www.aljazeera.com/news/2016/09/gulbuddin-hekmatyar-group-signs-afghan-peace-deal-160922093420326.html> [lastet 16. januar 2017]
- Ariana Afghan Airlines (u.å.). *Ariana Flight Schedule*. Kabul: Ariana Afghan Airlines. Tilgjengelig fra <https://www.flyariana.com/Sched/view.asp> [lastet 23. januar 2017]
- Bakhtar News (2015, 5. juli). Security forces retake control of Police posts in Jalrez. *Bakhtar News*. Tilgjengelig fra <http://bakhtarnews.com.af/eng/security/item/18101-security-forces-retake-control-of-police-posts-in-jalrez.html> [lastet ned 21. november 2016]
- Barfield, T. (2010). *Afghanistan. A cultural and political history*. New Jersey: Princeton University Press.
- Clark, K. (2011). *The Layha – Calling the Taleban to account. Appendix 1. The Taleban codes of conduct in English*. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2012/10/Appendix_1_Code_in_English.pdf [lastet ned 17. november 2016]
- EASO, dvs. European Asylum Support Office (2016, november). *Afghanistan Security Situation*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra <https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan%20security%20report.pdf> [lastet ned 16. januar 2017]

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

- Erfanyar, A. S. (2016, 29. november). ANA soldiers blamed for killing 2 civilians in Wardak. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.dir.pajhwok.com/en/2016/11/29/ana-soldiers-blamed-killing-2-civilians-wardak> <http://www.pajhwok.com/en/2016/10/26/child-killed-8-injured-mortar-hits-wardak-hospital> [lastet 16. januar 2017]
- Goodhand, J & Hakimi, A. (2014). *Counterinsurgency, local militias, and statebuilding in Afghanistan*. Washington: United States Institute of Peace. Tilgjengelig fra <http://www.usip.org/sites/default/files/PW90-Counterinsurgency-Local-Militias-and-Statebuilding-in-Afghanistan.pdf> [lastet ned 18. november 2016]
- Haroon, M. (2016, 10. august). Over hundred Taliban dead, scores hurt in Khost offensive. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/08/10/over-hundred-taliban-dead-scores-hurt-khost-offensive> [lastet 16. januar 2017]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2015, juni). *The Future of the Afghan Local Police*. Brussel: International Crisis Group. Tilgjengelig fra <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/268-the-future-of-the-afghan-local-police.pdf> [lastet 16. januar 2017]
- Kam Air (u.å.). *Kam Air – Trustable Wings*. Kabul: Kam Air. Tilgjengelig fra <https://www.kamair.com/> [lastet ned 16. januar 2017]
- Kakar, J. H. (2016a, 6. september). 2 children killed, 13 wounded in Wardak blast. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/09/06/2-children-killed-13-wounded-wardak-blast> [lastet ned 16. januar 2017]
- Kakar, J. H. (2016b, 26. oktober). Child killed, 8 injured as mortar hits Wardak hospital. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/10/26/child-killed-8-injured-mortar-hits-wardak-hospital> [lastet 16. januar 2017]
- Khaama Press (2016, 1. juni). Top Taliban leader killed with his 5 fighters in Wardak province. *Khaama Press*. Tilgjengelig fra <http://www.khaama.com/top-taliban-leader-killed-with-his-5-fighters-in-wardak-province-01135> [lastet 16. januar 2017]
- Landinfo (2011, 6. juni). *Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Beshud-distriktene i Wardak provins*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1657/1/1657_1.pdf [lastet 16. januar 2017]
- Landinfo (2014, 9. januar). *Sikkerhetsoppdatering*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/2759/1/2759_1.pdf [lastet 16. januar 2017]
- Landinfo (2015, 27. januar). *Ajristan-distriktet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3062/1/3062_1.pdf [lastet 12. februar 2017]
- Landinfo (2016a, 11. november). *Sikkerhetssituasjonen i provinsen Helmand*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3463/1/3463_1.pdf [lastet 16. januar 2017]
- Landinfo (2016b, 25. november). *Sikkerhetssituasjonen i provinsen Kabul*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3471/1/3471_1.pdf [lastet 16. januar 2017]
- Landinfo (2016c, 13. oktober). *Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3442/1/3442_1.pdf [lastet 10. februar 2017]
- Lifos (2015, 9. mars). *Resväg mellan Kabul och Ghazni*. Norrköping: Lifos. Tilgjengelig fra <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=35690> [lastet 23. januar 2017]
- Long War Journal (2012, 5. juli). Afghan police arrest 8 linked to poison attack against schools in northern Afghanistan. *Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2012/07/afghan_police_arrest.php [lastet 16. januar 2017]
- Noori, E. (2015, 8. august). Effective security, uplift plans drawn up: Wardak governor. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2015/08/08/effective-security-uplift-plans-drawn-wardak-governor> [lastet 16. januar 2017]

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

- OCHA, dvs. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2014, april). *Wardak Province. District Atlas*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Wardak.pdf> [lastet ned 20. januar 2017]
- OCHA (2015, 26. august). *Afghanistan: Population Estimate for 2015*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/pdfid/55eedf694.pdf> [lastet ned 26. oktober 2016]
- OCHA (2017, 16. januar). *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 16. January 2016)*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> [lastet ned 20. januar 2017]

Dette er et interaktivt kart. Landinfo hentet ut informasjon 20. januar 2017.

- Pajhwok Afghan News (2016a, 24. februar). Foreign troops involved in Wardak clinic raid: SCA. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/02/24/foreign-troops-involved-wardak-clinic-raid-sca> [lastet ned 21. november 2016]
- Pajhwok Afghan News (2016b, 1. juni). 115 students apparently poisoned in Wardak. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/06/01/115-students-apparently-poisoned-wardak> [lastet 16. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016c, 2. juli). Massive Taliban attack repulsed in Wardak. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/07/02/massive-taliban-attack-repulsed-wardak-official> [lastet 16. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016d, 23. september). 69 insurgents eliminated in fresh operations: MOD. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/09/23/69-insurgents-eliminated-fresh-operations-mod> [lastet 16. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016e, 3. desember). Taliban execute university student in Wardak. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/12/03/taliban-execute-university-student-wardak> [lastet ned 16. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016f, 22. desember). Taliban set free abducted athletes in Wardak. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/12/22/taliban-set-free-abducted-athletes-wardak> [lastet ned 16. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (u.å.). Elections 2014. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-maidan-wardak> [lastet ned 18. november 2016]
- Refugee Review Tribunal Australia (2005, 18. august). *PRT Research Response*. Canberra: Refugee Review Tribunal. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/4b6fe113d.pdf> [lastet ned 16. januar 2017]
- Salam Watander (2016a, 29. juli). Taliban's attack on Jalrez rebuffed. *Salam Watander*. Tilgjengelig fra <http://salamwatandar.com/english/Article.aspx?a=24159> [lastet ned 21. november 2016]
- Salam Watander (2016b, 22. august). Armed men abduct 6 civilians in Jalrez. *Salam Watander*. Tilgjengelig fra <http://salamwatandar.com/english/Article.aspx?a=24725> [lastet ned 21. november 2016]
- Salam Watander (2016c, 5. oktober). Passengers abducted from Kabul- Bamyan Highway. *Salam Watander*. Tilgjengelig fra <http://salamwatandar.com/english/Article.aspx?a=26063> [lastet 16. januar 2017]
- TOLO news (2016, 22. september). Ten Talibs killed in Wardak Operation. *TOLO news*. Tilgjengelig fra <http://www.tolonews.com/afghanistan/ten-talibs-killed-wardak-operation> [lastet 16. januar 2017]
- UNAMA & OHCHR (2016, juli). *Afghanistan – Midyear report 2016 – Protection of civilians in armed conflict*. Kabul: UNAMA & OHCHR. Tilgjengelig fra http://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2016_final_rev.1-9sept.pdf [lastet ned 28. oktober 2016]

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak

- UNAMA & OHCHR (2017, februar). *Afghanistan – Annual Report 2016 – Protection of civilians in armed conflict*. Kabul: UNAMA & OHCHR. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_annual_report_8feb_2016.pdf [lastet ned 7. februar 2017]

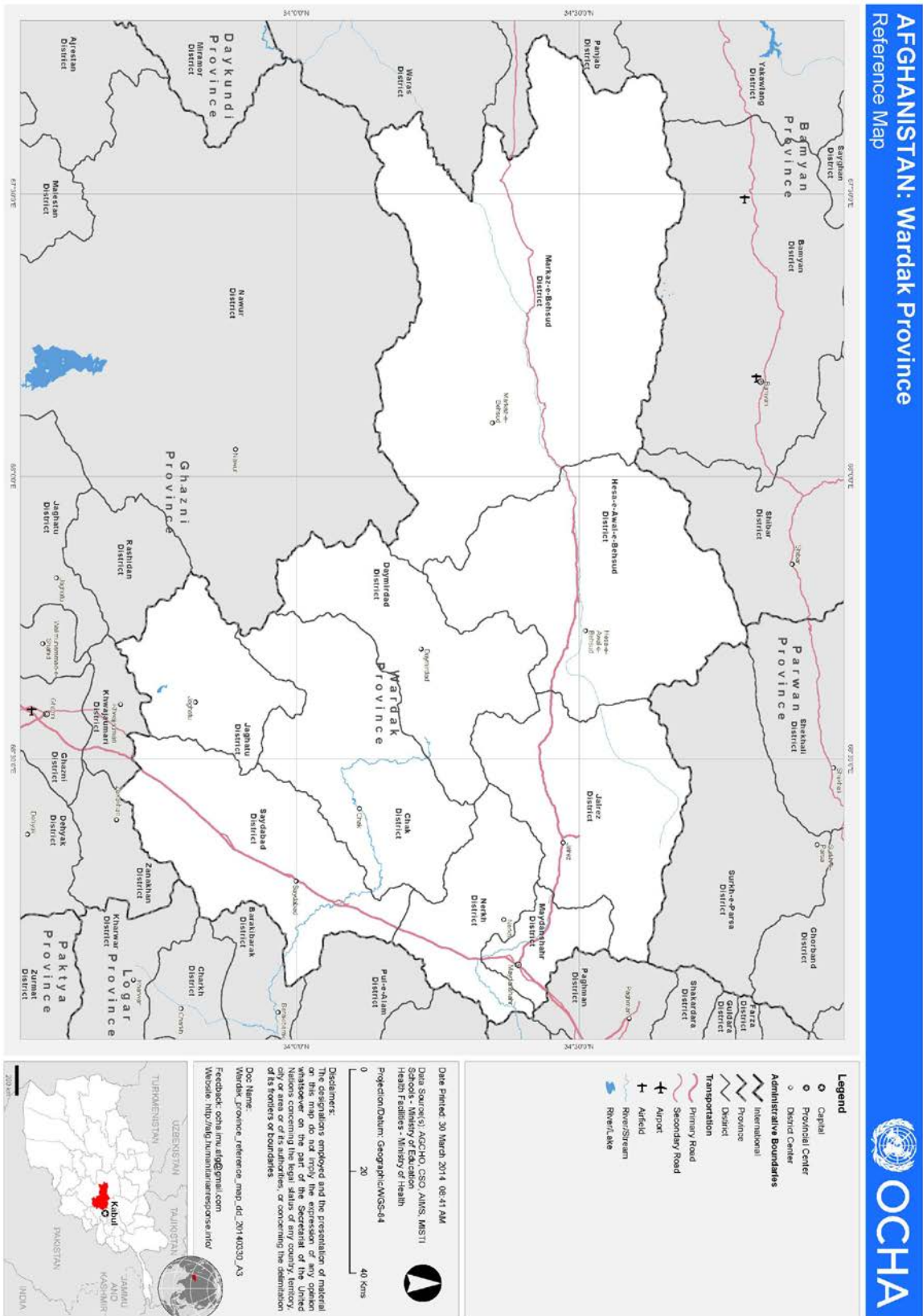
Muntlige kilder

- Internasjonal kilde. E-postkorrespondanse januar 2016 – januar 2017.
- Internasjonal kilde. E-postkorrespondanse januar 2017.
- FN-organisasjon, e-post 27. september 2016.
- Diplomatkilde. E-post 30. august 2016.
- Internasjonal NGO. Samtale i Oslo 20. september 2016.

© Landinfo 2017

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Vedlegg 1: Wardak provins

Kilde: OCHA 2014

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak